

भारत-रुस सम्बन्धमा अमेरिकी दबाब

नयाँदिल्ली- रुस र भारतले दशकौदेखि एकअर्कालाई ‘समय-परीक्षित’ मित्रका रूपमा व्याख्या गर्दै आएका छन् । तर युक्रैनमाथि रुसको आक्रमणपछि द्विपक्षीय सम्बन्ध अभूतपूर्व दबावमा परिरहेको छ । अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले रुसी तेल खरिद रोकन भारतमाथि जोडदार दबाव दिँदै नयाँदिल्लीबाट आयातीत रुसी तेलमा ५० प्रतिशतसम्म कडा कर लगाएका छन् । यस्तै संवेदनशील पृष्ठभूमिमा रुसी राष्ट्रपति भ्लादिमिर पुटिन बिहीबार नयाँदिल्ली आइपुगेका छन् । सन् २०२१ डिसेम्बरयता उनको यो पहिलो भारत भ्रमण हो । राष्ट्रपति पुटिनले यसअघि सेप्टेम्बरमा चीनमा प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीसँग भेटघाट गरेका थिए ।

दुवै देशबीचका सहयोग र तनावका पाँच प्रमुख क्षेत्र निम्नानुसार देखिएका छन्-

तेल र ऊर्जा

युक्रेन युद्धपछि भारत रुसी तेलको सबैभन्दा ठूलो खरिदकर्ता बन्न पुग्यो । सन् २०२४ मा भारतले कूल ३६ प्रतिशत-दैनिक १८ लाख ब्यारेलभन्दा बढी-रुसबाट ल्यायो । यसले भारतलाई अबौँ डलर बचत गरायो भने मस्कोको युद्ध कोषलाई पनि बलियो बनायो । यही कारणले भारतको पश्चिमी साभ्केदारीमा तनाव बढ्यो र ट्रम्पले शुल्क वृद्धि गर्ने निर्णय गरे । ट्रम्पले सम्भावित अमेरिकी व्यापार सम्झौताअन्तर्गत मोदीले रुसी तेल आयात कटौती गर्ने सहमति जनाएको दाबी गरे पनि नयाँदिल्लीले यसबारे कुनै पुष्टि गरेको छैन । तथापि, भर्खरका व्यापार तथ्याङ्कले भारतको रुसी तेल खरिद घट्दै गएको संकेत दिन्छ ।

रक्षा

रुस ऐतिहासिकरूपमा भारतको प्रमुख हतियार आपूर्तिकर्ता बने पनि पछिल्ला वर्षमा नयाँदिल्लीले अमेरिका, फ्रान्स र इजरायलबाट खरिद बढाउँदै निर्भरता कम गर्न थालेको छ । साथै, भारतले घरेलु उत्पादनमा पनि गति बढाएको छ ।

स्टकहोम इन्टरनेसनल पिस रिसर्च इन्स्टिच्युट (एसआइपिएआरआई- सिप्री) का अनुसार सन् २००९-१३ मा ७६ प्रतिशत रहेको भारतको रुसी हतियार आयातको हिस्सा सन् २०१९-२३ मा ३६ प्रतिशतमा झरेको छ । यस सन्दर्भमा उन्नत रुसी एस-४०० हवाई रक्षा प्रणालीको सम्भावित थप खरिद तथा रुसको सु-५७ लडाकु विमान भारतसँग सहउत्पादन गर्ने प्रस्तावमाथि छलफल हुने अपेक्षा गरिएको छ । भारतसँग तीन एस-४०० युनिट छन्, तर पश्चिमी प्रतिबन्धका कारण बाँकी दुईको डेलिभरी रोकिएको छ ।

व्यापार

रुस भारतको चौथो ठूलो व्यापारिक साभ्केदार बनेको छ । सन् २०२४-२५ मा दुवै देशबीच व्यापार ६८ अर्ब ७० करोड डलर पुगेको थियो । तर भारत-रुस व्यापार अत्यन्त असन्तुलित छ- यसको ९० प्रतिशतभन्दा बढी हिस्सा (६३ अर्ब ८० करोड डलर) रुसबाट भारतमा आयात हुने इन्धन तथा तेल हो ।

भारतले रुसलाई औषधि,

मेसिनरी तथा केही आणविक उपकरण निर्यात गर्छ । विश्लेषकका अनुसार १५-२५ प्रतिशतजति व्यापार अवैध वा ‘छाया सिपिड नेटवर्क’ मार्फत हुने गरेको आकलन छ, जसमा केहीले रणनीतिक इलेक्ट्रोनिक्स तथा दोहोरो प्रयोगका वस्तुहरू पनि पर्ने बताउँछन्, जसले पश्चिमी प्रतिबन्ध छल्ल सहयोग गर्न सक्छ ।

युक्रेन युद्ध

भारतले युक्रैन युद्धमा रुसको प्रत्यक्ष आलोचना नगर्ने नीति अख्तियार गरेको छ । पश्चिमी राष्ट्रहरूसँग सम्बन्ध मजबुत बनाउँदै रुससँग ऐतिहासिक साभ्केदारी जोगाउने भारतीय नीति यसमा फल्किन्छ । सन् २०२२ मा उज्बेकिस्तानमा भएको मोदी-पुटिन भेटमा प्रधानमन्त्री मोदीले युद्ध ‘छिटोभन्दा छिटो’ अन्त्य हुनुपर्ने चाहना व्यक्त गरेका थिए । साथै, केही भारतीय नागरिकलाई ठगीसमेत गरेर युद्धमा लिएएको आरोपले भारत-रुस सम्बन्धमा थप संवेदनशीलता थपेको छ ।

‘गुटनिरपेक्षता’ नीति

भारतको परम्परागत ‘गुटनिरपेक्षता’ तथा रणनीतिक स्वतन्त्रताको नीति हालको जटिल भू-राजनीतिक परिदृश्यमा पनि केन्द्रविन्दु बनेको छ । विशेषतः चीनसँगको चुनौती व्यवस्थापन गर्न अमेरिका र युरोपसँग सन्धि सुदृढ गर्दै भारतले रुससँग पुरानो साभ्केदारी जोगाउने प्रयास गरिरहेको छ ।

इन्टरनेसनल फ्राइसिस ग्रुपका विश्लेषक प्रवीण डोन्टिले भने, ‘भारतले रुससँगको पुरानो सम्बन्ध कायम राख्न चाहन्छ, किनकि यो केवल चीनसँगको चुनौतीपूर्ण सम्बन्धलाई सन्तुलनमा राख्ने उपायमात्र होइन, भारतको दीर्घकालीन रणनीतिक स्वायत्तताको आधार पनि हो- त्यही यसको विदेश नीतिको मूल सिद्धान्त हो ।’ *रासस/एएफपी*

म्याक्रोन-सी भेटमा शान्ति र व्यापार सन्तुलनमुखी आग्रह

बेइजिङ- फ्रान्सका राष्ट्रपति इमानुएल म्याक्रोनले बेइजिङमा चिनियाँ राष्ट्रपति सी चिनफिङसँगको बिहीबारको भेटवार्तामा युक्रैन युद्ध अन्त्यका लागि सक्रिय भूमिका निभाउन र फ्रान्स-चीन व्यापार असन्तुलन समाधान गर्न सहयोग पुर्‍याउन आग्रह गरेका छन् । ग्रेट हल अफ द पिपल्समा आयोजित भव्य समारोहका बीच सम्पन्न उच्चस्तरीय वार्ता उनको चीन भ्रमणको प्रमुख केन्द्रविन्दु बन्यो ।

अफिसमा रहँदै चीनको चौथो भ्रमण गरेका म्याक्रोनका लागि यसपटकको तीनदिने यात्रा दोस्रो विश्वयुद्धपछि, युरोपमा देखिएको सबैभन्दा घातक द्वन्द्वका रूपमा रहेको युक्रैन युद्धमा युद्धविरामको व्यावहारिक मार्ग खोज्ने अवसरसमेत बनेको छ । साथै, फ्रान्समा थप चिनियाँ लगानी आकर्षित गर्ने उद्देश्य पनि समानरूपमा रहेको बताइएको छ ।

फ्रान्सको चीनसँगको व्यापार घाटा सन् २०२४ मा बढेर ४६ अर्ब युरो (५४ अर्ब डलर) पुगेको छ, जसले आर्थिक मुद्दालाई यसपटकको भेटवार्तामा झर्ने महत्त्वपूर्ण बनाएको छ ।

राष्ट्रपति सी र प्रथम महिला पेङ लियुआनले म्याक्रोन दम्पतीलाई रातो गलैचासहित सम्मान गाई, झण्डा फहराइरहेका बालबालिका र दुवै देशका राष्ट्रगानले सजिएको भव्य स्वागत प्रदान गरेका थिए । हलमा प्रवेश गर्दा दुवै नेता मुस्कुराउँदै अगाडि बढे । म्याक्रोनले भीडतर्फ हात हल्लाउँदै अभिवादनसमेत गरे ।

यद्यपि वातावरण आत्मीय भए पनि वार्ताको मूल सन्देश स्पष्ट थियो- दुवै पक्षले ‘मतभेदहरू पार’ गर्दै स्थिर र दीर्घकालीन साभ्केदारीतर्फ उन्मुख हुनुपर्ने । म्याक्रोनले सीलाई फ्रान्स र चीनले ‘साथसाथै काम

गर्दा मात्रै निर्णायक परिणाम’ सम्भव हुने बताउँदै युक्रैन युद्धले युरोपेली सुरक्षामाथि मात्र नभई अन्तराष्ट्रिय विधि-व्यवस्थामाथि पनि गम्भीर चुनौती उत्पन्न गरेको उल्लेख गरे ।

उनको भनाइलाई प्रतिध्वनित गर्दै राष्ट्रपति सीले चीन वार्ता तथा कूटनीतिक माध्यममार्फत ‘न्यायपूर्ण, स्थायी र सबै पक्षले स्वीकार्य’ शान्ति सम्झौताका लागि प्रतिबद्ध रहेको दोहोर्‍याए । अर्को वर्ष जी-७ शिखर सम्मेलनको आयोजना गर्ने तयारीमा रहेका म्याक्रोनले बेइजिङलाई ‘अधिक सन्तुलित र निष्पक्ष’ नियम-आधारित आर्थिक प्रणाली बनाउन सहयोग गर्न आग्रह गरे ।

म्याक्रोनको चीन भ्रमण युक्रैनका राष्ट्रपति भोलादिमर जेलेन्स्कीको हालैको पेरिस भ्रमणपछि भएको हो । जेलेन्स्कीले वासिङ्टनले युद्ध अन्त्यका

लागि गरिरहेको दबावबीच युरोपलाई किएभको साथमा रहिरहन आग्रह गरेका थिए । ‘युद्धलाई उचित अन्त्यमा पुर्‍याउनुपर्ने हाम्रो साभ्का धारणा हो,’ जेलेन्स्कीले म्याक्रोनसँगको भेटपछि सामाजिक सञ्जालमा लेखेका थिए ।

यसबीच, पश्चिमी राष्ट्रहरूले बेइजिङमाथि रुसको युद्ध प्रयासलाई अप्रत्यक्ष रूपमा आर्थिक तथा प्रविधिक सहयोग पुर्‍याएको आरोप लगाउँदै आएका छन् । चीनले भने शान्ति वार्ताका लागि निरन्तर आहवान गर्दै आए पनि सन् २०२२ को आक्रमणबारे रुसविरुद्ध कुनै निन्दा वक्तव्य नदिएको तथ्यलाई आलोचकहरूले पुनः स्मरण गराइरहेका छन् । म्याक्रोनले सीसँगको भेटमा चीनले ‘कुनै पनि तरिकाले’ रुसलाई युद्ध दीर्घकालीन बनाउने सहयोगबाट टाढा रहनुपर्ने सन्देश दिने बताइएको छ । *रासस/एएफपी*

Kispang Rural Municipality

Office of the Rural Municipal Executive

Kispang-3, Kaule, Nuwakot

Bagamati Province of Nepal.

Invitation for Sealed Quotation

Notice No KRM/SQ/GOODS/01/2082/083

Date of Publication: 2025/12/05

Kispang Rural Municipality, Office of Rural Municipal Executive Kispang-3,Kaule, Nuwakot invites electronic Sealed Quotation from Eligible Bidders for the following supply and delivery of goods .

Contract No	Description	Estimate Amount Including VAT (NRS)	Bid Security Amount (NRS)	Bid Security Validity Period	Price of Bid Documents (NRS)	Last Date and time of Submission	Bid Opening Date and Address
KRM/SQ/GOODS/ 01/2082/083	Procurement of Essential Medicines, Surgical Supplies, and Sanitary Pads for Free Distribution and School Use	2597855/-	77400/-	30 days	1000/-	21-12-2025 12:00 pm	21-12-2025 13:00 PM at Kispang Rural Municipality, Nuwakot Kahule Kaule, Nuwakot Bagmati Province Nepal

- Details of the bank for the cost of the bid document are as follows: Sanima Bank Ltd., Kispang-3, Kaule Branch, Account No. 059010040000008 (Rajaswa/Revenue Shirshak No. 14529). Cash deposit for bid security shall be made at Sanima Bank Ltd., Kispang-3, Kaule Branch, Deposit Account No. 0590100200000015 (Kispang Ga.Pa. GA3 Sthaniya Taha Dharauti Khata). The name of the office is Kispang Rural Municipality, Office of the Municipal Executive, Kispang-3, Kaule, Nuwakot.
- Eligible bidders are advised to visit the e-GP portal of the PPMO website for further details or may contact Kispang Rural Municipality, Office of the Municipal Executive, Kispang-3, Kaule, Nuwakot, Telephone: 9851147970, 9851080149, or Email: kispangrm@gmail.com
- Matters not covered by this notice shall be governed by the Public Procurement Act, 2063, the Public Procurement Regulation, 2064, and other prevailing regulations and their latest amendments.

Chief Administrative Officer

LALITPUR METROPOLITAN CITY

OFFICE OF MUNICIPAL EXECUTIVE

PULCHOWK, LALITPUR

BAGMATI PROVINCE, NEPAL

Invitation for Electronic Bids

Date Of Publication: 2082/08/19 (05th December, 2025)

Lalitpur Metropolitan City Office, Pulchowk, Lalitpur invites Electronic Bid Only from eligible bidders for the Construction of following work as per given table below. Bidders may obtain further information at Lalitpur City Office, Pulchowk, Lalitpur or may visit PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp

Contract Identification No.	Contract Name	Bid Security	Pre-Bid Meeting	Last Date and Time of Bid Submission	Bid Opening Date and Time	Bid Document Fee	Cost Estimate (Including VAT & PS)
LMC-NCB-WORKS-2082/83-05	Construction of Road at Ward No. 4, 6, 7, 10, 12 & 17 of LMC.	NRs. 4,57,000.00	2082/09/13 (28th December 2025 at 12:00 PM)	2082/09/21 (05th January 2026 at 12:00 PM)	2082/09/21 (05th January 2026 at 14:00 PM)	NRs. 3,000.00	NRs. 1,82,73,074.22
LMC-NCB-WORKS-2082/83-06	Construction of Road at Ward No. 25, 26, 27 & 29 of LMC.	NRs. 3,55,000.00	2082/09/13 (28th December 2025 at 12:00 PM)	2082/09/21 (05th January 2026 at 12:00 PM)	2082/09/21 (05th January 2026 at 14:00 PM)	NRs. 3,000.00	NRs. 1,41,95,487.07
LMC-NCB-WORKS-2082/83-07	Construction of Road at Ward No. 8, 14 & 28 of LMC.	NRs. 4,25,000.00	2082/09/13 (28th December 2025 at 12:00 PM)	2082/09/21 (05th January 2026 at 12:00 PM)	2082/09/21 (05th January 2026 at 14:00 PM)	NRs. 3,000.00	NRs. 1,70,15,448.68
LMC-NCB-WORKS-2082/83-08	Construction of Road at Ward No. 18, 21, 22 & 25 of LMC.	NRs. 4,92,000.00	2082/09/13 (28th December 2025 at 12:00 PM)	2082/09/21 (05th January 2026 at 12:00 PM)	2082/09/21 (05th January 2026 at 14:00 PM)	NRs. 3,000.00	NRs. 1,96,83,523.42